

Posters in de aardwetenschappen: trek de aandacht!

door Adiël A. Klompmaker^{1,2}

adielklompmaker@gmail.com, www.adielklompmaker.com, <http://www.kennislink.nl/aarde-en-klimaat>

1. Kent State University, 221 McGilvrey Hall, Lincoln and Summit Streets, Kent, Ohio 44242, V.S. 2. Morelissenstraat 9, 8095 PX 't Loo, Nederland

Inleiding

In de herfst van 2008 was ik in Houston (Texas, V.S.) om de jaarlijkse bijeenkomst van de Geological Society of America (GSA) bij te wonen. Dit bezoek vormde de basis om eens verder in de wereld van de posters te duiken.

Net zoals voor een powerpoint-presentatie (zie septembernummer 2009) is het ook voor posters vanzelfsprekend de bedoeling

Lengte en breedte

Er zijn grofweg twee manieren voor een posterformaat: in de lengte of in de breedte. Veel borden zijn breder dan hoog dus de poster in de breedte maken is het beste idee. Bovendien kunt u dan de titel makkelijker op één regel kwijt, wat beter oogt. Mensen zijn namelijk breedbeeldkijkers: we zien meer in de breedte dan in de hoogte. Vooraf is het goed om te checken hoe groot

het bord is waarop u uw poster kwijt kan. Het is natuurlijk jammer als een deel van uw poster niet past. Oh ja, en maak één poster en niet tien verschillende uitgeprinte A4'tjes, die al dan niet aan elkaar geplakt zijn (Afb. 1). U wilt met uw poster ten slotte positief opvallen.

Titel en auteurs

Hoe minder woorden hoe beter. Na een woord of 15 haken sommige mensen simpelweg af. Als u meer woorden nodig heeft, kunt u daarom besluiten een ondertitel te maken. Een ander punt is een leesbaar lettertype. Afgelopen oktober op de GSA

zag ik een titel die bestond uit letters die leken op individuele aardbevingen: moeilijk leesbaar (Afb. 2). Het is aan te bevelen niet elke letter een hoofdletter te maken. De eerste letters van belangrijke woorden liefst wel met hoofdletters (Afb. 3). De plaats van de titel is bovenaan in het midden van de poster en liefst zonder jargon. Om de leesbaarheid van de titel te vergroten is het aan te raden om schaduw te gebruiken en om de lettergrootte enorm op te schroeven tot minimaal 80.

Vermeld de auteurs inclusief de instelling of affiliatie onder de titel of subtitel. Voornamelijk is een goed idee zodat de bezoeker weet hoe hij/zij u kan aanspreken, mocht u geen naamplaatje hebben. Het emailadres van de eerste auteur is heel handig voor als mensen contact met u willen opnemen na de poster-sessie. Zorg bij meerdere auteurs wel voor overzicht door ze direct onder elkaar te plaatsen.

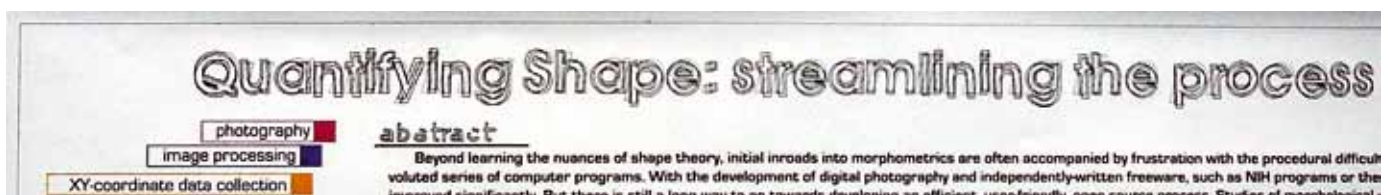

Afb. 1. In het verleden was dit een bekendere manier van presenteren, maar tegenwoordig is dit een negatieve uitzondering.

om de informatie zo goed mogelijk over te dragen en de aandacht van de lezer vast te houden. Bekenden van u zullen vaak even bij uw poster stoppen, en ook mensen die dezelfde interesse hebben zullen vaak even blijven plakken. Hoe zit het met de mensen uit een ander vakgebied? Op een posterbijeenkomst zijn immers vaak tientallen tot honderden posters te bewonderen. Veel mensen kijken alleen naar de postertitel, de naam van de auteur of de plaatjes en besluiten dan wel of niet te stoppen. Hoe springt u er positief uit en trekt u nog meer bekijks?

Poster

Één ding is zeker: de poster moet de aandacht trekken van de mensen. Op een posterbijeenkomst zijn vaak tientallen tot honderden posters te bewonderen. Veel mensen kijken alleen naar de postertitel, de naam van de auteur of de plaatjes en besluiten dan wel of niet te stoppen. Hoe springt u er positief uit?

Afb. 2. Zo gestroomlijnd ziet de titel er niet uit.

DE AMMONIETEN UIT ZUID-LIMBURG IN NEDERLAND

de ammonieten uit zuid-limburg in nederland

De Ammonieten uit Zuid-Limburg in Nederland

Afb. 3. Hoofdletters, geen, of af en toe? Dat laatste!

Achtergrond en kleur

De keuze van de achtergrondkleur en andere kleuren in de poster zijn essentieel. Groengele tot rode kleuren (Afb. 4) roepen warme emoties op bij veel mensen. Bovendien lijkt de poster dichterbij. Groene tot paarse kleuren hebben het tegenovergestelde effect: kalmerend en de poster lijkt juist verder weg. Kleuren die tegenover elkaar liggen in de kleurencirkel of juist naast elkaar kunnen gebruikt worden voor afwisseling. Kleuren die een hoek van 90° maken, stoten elkaar juist af. De lichte kleuren (rood, oranje, geel etc.) communiceren optimisme, terwijl donkere kleuren (donkerblauw, grijs) juist conservatief overkomen.

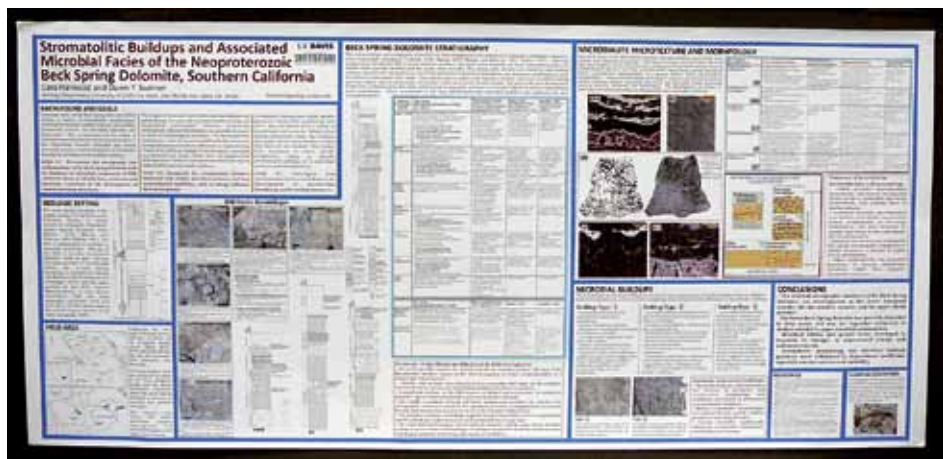
Denk bij de keuze van de achtergrondkleur aan de kleuren van de foto's op de poster. Zijn deze rood, dan is een lichte tint van paars niet de meest voor de hand liggende keuze. De achtergrond mag niet te opvallend zijn. Voorbeelden van een achtergrondkleur zijn een roodoranje tint voor een poster over vulkanen, terwijl blauw heel goed kan werken bij een poster over zeeleven. Een leuk patroontje kan uw poster wat meer jus geven. Belangrijk detail is dat de kleuren het beste een groot oppervlak van de poster kunnen bestrijken. Anders wordt het te onrustig.

Afb. 4. De kleurencirkel.

Compositie

De compositie van uw poster kan sterk verschillen per onderwerp. Trek de aandacht met één of twee schitterende, grote foto's in het midden (een *eye-catcher*). Liefst een

Afb. 5. Op deze poster over stromatolieten staat veel te veel informatie.

beetje hoog in de poster, want zo blokkeert u of geïnteresseerden de *eye-catcher* niet tijdens de bijeenkomst. Bouw uw verhaal hier dan verder omheen.

Een poster hoort een combinatie van tekst en illustraties te zijn. Veel posters hebben echter de neiging te veel te willen vertellen met een te drukke poster als gevolg (Afb. 5). Wie vertelt het verhaal hier? De poster of u? U moet aan de hand van de illustraties het verhaal kunnen vertellen. De poster is een hulpmiddel om mensen te trekken, niet het doel. Het doel is de interactie met de bezoeker van de posterbijeenkomst.

Houd voldoende ruimte vrij, zelfs als dat ten koste gaat van een deel van uw verhaal. Dat komt de rust in uw poster ten goede. Ook een goede balans tussen de tekst, foto's en diagrammen is enorm van belang. Een poster zou moeten bestaan uit meer dan 50% foto's en diagrammen. Tekstvakken zoals de conclusies kunnen het beste hoog worden geplaatst zodat dit belangrijke gedeelte beter leesbaar is. Daarentegen is het verstandig de dankbetuigingen en eventuele referenties juist laag te plaatsen. Weinig mensen zullen geïnteresseerd zijn in dit gedeelte van uw poster. Probeer, hoewel dat soms lastig is, de tekstblokken allemaal ongeveer van dezelfde grootte te houden. Net zoals bij powerpoint-presentaties kunt u tabellen het beste vermijden. Maak er een diagram van. Dit is overzichtelijker en is makkelijker te begrijpen. Zeker op een afstandje.

Tekst

Een cruciale vraag die vaak door veel auteurs niet gesteld wordt, is hoeveel mensen de poster helemaal lezen. Het antwoord is meestal geen tot heel weinig. De mensen die de moeite nemen de poster te bekijken, lezen vaak alleen de samenvatting. Er zijn immers nog tientallen tot honderden andere posters te bekijken. Houd het verhaal kort en simpel met alleen de hoofdlijnen erin en maak vooral duidelijk waarom uw onderzoek van belang is. Voor de details kunnen ze bij u terecht. Bovendien kunt u zelf de boodschap veel beter overbrengen dan een lap droge tekst.

Net als op het internet kan de lezer ieder moment besluiten om te stoppen met lezen. Maak daarom korte paragrafen met een spatie ertussen om de lezer niet af te stoten met een lap tekst zonder overzicht. Houd de zinnen kort en wissel de zinslengte af. De boodschap hoeft daarbij niet verloren te gaan. Net als bij een powerpoint-presentatie moeten de letters van een leesbaar lettertype zijn (Times New Roman, Calibri, Arial etc.) en bovendien groot genoeg. Een lettergrootte van 30 of meer is aan te bevelen.

Maak duidelijk wat er in het tekstvakje staat via een titel. Een puur wetenschappelijke opbouw is vaak niet nodig en soms een tikkeltje saai. Zorg ervoor dat het kopje duidelijk leesbaar is op een afstand van enkele meters en duidelijk groter is dan de tekst. Zet de tekst in kolommen en maak de regels niet langer dan 20-60 karakters breed. Het menselijk oog raakt namelijk bij meer dan 60 karakters vermoeid en u wilt juist uw lezer erbij houden. Datzelfde doet u wanneer de methoden relatief kort zijn en u de nadruk legt op de resultaten en implicaties. Mensen willen weten wat u heeft ontdekt en in eerste instantie veel minder hoe.

Kleding

Wellicht niet waar u het eerst aan denkt, maar uw kledingkeuze is razend belangrijk. Uit onderzoek blijkt dat meer mensen bij uw poster blijven plakken als de kleur van uw blouse past bij uw posterkleur. Een neutrale kleur of een andere kleur dan één van de kleuren van de poster zorgt voor minder bezoekers (Afb. 6).

Extraatjes

De aardwetenschappen zijn bijzonder geschikt om iets aan uw toehoorders te laten zien. Hoewel het niet heel gebruikelijk is

Afb. 6. Deze dame heeft een schitterende jurk, maar die past minder bij haar voornamelijk witte poster dan bij een poster met een blauwtint. De groene achtergrond en de witte tafel hebben ook n iet bijgedragen aan een harmonieus geheel.

bij een poster kunt u de aandacht trekken door een gesteente, mineraal of fossiel mee te nemen en bij interesse te laten zien. Dat kan zelfs helpen in de discussie met een geïnteresseerde of medeliefhebber.

Sommige mensen stellen het ook op prijs als u afdrukken van uw poster maakt op A3 formaat. Een goede printer is noodzakelijk. Daarnaast is het goed uw gegevens op een kaartje te hebben. Dan hoeft u niet te schrijven als u iemand snel uw gegevens wilt overhandigen.

Tenslotte

Laat de poster eens doorlezen door een collega voordat u hem laat afdrukken. Een frisse kijk op de opmaak of tekst helpt vaak de poster nog beter te maken. Op een computerscherm zien de kleuren er vaak wat anders uit dan op de geprinte poster. Zijn de kleuren niet te licht en zijn de letters nog

Afb. 7. Schitterende foto's, goede achtergrond, ruimte, en duidelijk waar u begint met lezen. Een plaa'tje van een poster.

steeds leesbaar? Zorg verder voor een goede koker op weg naar de posterbijeenkomst zodat de poster niet beschadigd raakt. En punaises zijn altijd handig voor het ophangen.

U hebt uw poster gemaakt en bent dus klaar voor de bijeenkomst? Misschien nog niet helemaal. Hoewel u precies weet wat er in uw poster staat is het verstandig vooraf een praatje van 5 minuten in uw hoofd te hebben om uw verhaal snel en krachtig over te brengen. De figuren in uw poster zijn daarbij een leidraad. Wanneer u uw poster plaatst, zorg er dan voor dat de titel op ongeveer 2 meter hoogte hangt. Zo kunnen de meeste mensen uw titel van een afstandje zien. Tijdens de postersessie is een flesje water geen overbodige luxe. U kunt er zomaar twee uur staan en mogelijk zelfs twee uur aan de praat.

Een perfecte poster bestaat bijna niet, maar er zijn er wel die eruit springen: schitterend geïllustreerd, niet te veel tekst en overzichtelijk (Afb. 7). Wat mij betreft de beste poster uit de honderden die ik heb gezien op de GSA 2008 in Houston.

Conclusies

Hopelijk is dit een aanzetje om uw powerpoint-presentatie en/of poster nog eens na te lopen of om dit verhaal in gedachten te houden voor de toekomst. Om eruit te springen gaat het om details. Die details kunnen bepalen of u als amateur of professional nog eens gevraagd wordt voor een presentatie ergens in het land. In het geval van een poster kan het u extra contacten opleveren en alle daaruit voortvloeiende activiteiten. Maar bovenal geeft u de boodschap beter door en zullen mensen wellicht enthousiaster raken voor uw interessegebied binnen de geologie.

Referenties

- Block, S.M., 1996. Do's and Don'ts of Poster Presentation. *Biophysical Journal* 71: 3527-3529.
- Gosling, P.J., 1999. *Scientist's guide to poster presentations*. 139 pp.
- Hess, G. & L. Liegel. 2004. *Creating Effective Poster Presentations*. <http://www.ncsu.edu/project/posters>, bekeken op 25 mei 2009.
- Keegan, D.A. en Bannister, S.L., 2003. Effect of colour coordination of attire with poster presentation on poster popularity. *CMAJ* 169 (12): 1291-1292.
- Klompmaker, A.A., 2009. Powerpoint in de aardwetenschappen: trek de aandacht! *Gea* 42 (3): 92-93.